

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre K 445.— | Negyed évre K 110.—
Fél évre . 220.— | Egy hétre . 50.—

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 49.
TELEFONSZÁM: Kiadóhivatal és nyomda 18
Szerkesztőség — — — 12-26

A Bethlen-kormány bemutatkozott

A közsabadságok visszaállítása a kormány-programban

Budapest, ápr. 19. A nemzetgyűlés mai ülését Rakovszky István elnök öt perccel háromnegyed 11 óra előtt nyitotta meg. A legutóbbi ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az elnök felolvastatja a Bethlen-kormány kinevezéséről szóló kormányzói kéziratot, melyet éljenzéssel fogadnak.

Elnök: A miniszterelnök ur kíván szólni.

Bethlen István gróf miniszterelnök: Tisztelt nemzetgyűlés! A közvetlen előttem működő kormány nagy érdemeket szerzett. Az új kormány feladata, hogy szilárd alapot teremtsen a nemzetgyűlés munkájának, megtisztítsa a politikai életet az itt-ott hozzátapadt salaktól. A kormány feladata új politikát kezdeni, mert ott, ahol Tisza István abanahagyta, nem lehet folytatni, az új politikát azonban össze kell kapcsolni a múlttal. A magyar nemzet életének vagyunk az őrői, nem pedig felekezeteknek, pártoknak, osztályoknak. Meg kell semmisíteni a mérget, amely az országot romlásba vitt. Az ország elérte legfőbb vágyát: a függetlenségét, ehhez minden körülmények között ragaszkodnia kell.

Három dologra vezethető vissza a romlás. Először: a történelmi helyzetre, amelyben 400 éven keresztül voltunk, másodsor: faji hibáinkra, melyek testiünkön és lelkiünkben jelentkeztek, harmadsor: az utolsó ötven esztendőre, mely alatt intelligenciánk leromlott. Tulbecsültük az állami élet jelentőségét és megfeledeztünk a társadalmi élet fontosságáról, a kulturfeladatokról és a gazdasági munkának hatalmas feladatairól, az állami életben láttuk a nemzeti élet egyedüli kifejlődését. Ezt fokozták ama faji hibák, amelyek miatt Széchenyi is katasztrófát élt át egyénileg és amelyekre állandóan figyelmeztette nemzetét. A nemzeti hiúság, a jelszavak, az önfegyelem hiánya, ezek azok a hibák, melyek súlyos történelmi momentumainkban mindig előtérbe léptek. A harmadik tényező, mely a katasztrófát felidézte, az intelligencia gazdasági gyengülése. A kereskedelem és a vállalkozás olyan kezébe került, amelyek

nem voltak azonos érzésűek a nemzettel és egyrészt talán ma sem az. A katasztrófák oka önhibáinkban rejlik.

A kormány előtt nagy feladat áll. Először meg kell jékezni a destruktív minden nemét. Másodsor: erős középosztályt kell szervezni, meg kell erősíteni a kisgazdatársadalmat, mert ez a nemzet gerince. (Nagy taps a kisgazdapárton.) A harmadik feladat: hogy céltudatos kulturpolitikával igyekezzünk kiküszöbölni a hibákat és nevelni a nemzet erkölcsi ellenálló képességét. Amíg demagógia van, addig konszolidáció nem lehetséges. A forradalomnak vége, legyen vége a forradalmi szellemnek is, mert különben zűllésbe jut az ország.

A jelen kormányra nézve az a következmény, hogy

lehetőleg visszaállítsa a közsabadságokat,

de gondoskodjék arról is, hogy a turbulens elemek felül ne kerekedjenek.

Itt van a *cenzura*. A kormány el van szánva arra, hogy a sajtószabadságot helyreállítsa, megfelelő sajtóreform után azonban gondoskodni kell arról is, hogy a destruktív a sajtóban újra meg ne nyilvánuljon. A gyűlekezési jog szempontjából a kormány el van szánva arra, hogy e tekintetben megkísérli annak helyreállítását, engedélyeket fog adni arra, hogy gyűlekezéseket tartsanak és a kormány csak akkor fog élni hatalmával, ha látja, hogy visszaélnék a szabadsággal.

A munkásosztályokkal szemben a kormány a legnagyobb megértést fogja tanúsítani. Felvesszük az érintkezés fonálát és sietünk olyan rendelkezéseket tenni, melyek a munkásosztályt is megnyugtadják.

A demokrácia kérdéseivel összefügg három javaslat, melyet a kormány be fog nyújtani és pedig

a választójog, a förendiház és a közigazgatás reformja.

A kormány álláspontja a közigazgatás demokratikus reformja, a demagógiát azonban nem ereszt be a megyei ülésekre.

Ellene vagyok minden lármás

antiszemilizmusnak. A jogrendet minden körülmények között fenn fogjuk tartani.

A zsidókérdés

megoldása az, hogy nélkülük is azok lehessünk gazdasági téren, mint velük együtt. Amikor nem lesznek nélkülözhetetlenek a zsidók, meglesz az összhang.

Egész neveléspolitikánkat meg kell változtatni. Ifjuságunk nevelésébe bele kell oltani a keresztény erkölcsöt. Súlyt kell fektetni a nevelésben a gazdasági élettel való törődésre is.

Társadalmi bajaink orvosolásának másik feladata a gazdatársadalom emelése. Erős gazdatársadalomra van szükség, mert ez a nemzet gerince.

Az az álláspontunk, hogy a magánjoghoz szabad hozzányulni, de csak akkor, ha másodsor, harmadsor nem kell hozzányulni. A kormány életbe is lép-teti

a szabad forgalmat,

amennyire csak lehetséges. E tekintetben állja a kormány azt a régebbi megállapodást, hogy a szabad forgalomra tér át anélkül, hogy az a városi közönség, amely ellátásra szorul, megszenvedné ezt. A forgalom tehát szabad lesz.

Magyarországnak bele kell illeszkednie abba a helyzetbe, melyet a reánk kényszerített trianoni békeszerződés nyújt.

A királykérdésben

a kormány az 1920. évi törvény-cikk alopján áll. Amíg a nagyhatalmak nem ratifikálták a békét, addig nem lehet ezzel a kérdéssel foglalkozni. A kormány még a béke ratifikálása után sem akar mindaddig ezzel a kérdéssel foglalkozni, amíg nincs meg a konszolidáció és ellene fog szegülni minden olyan kísérletnek, amely a nemzetgyűlés ezen állásfoglalásának prejudikálna.

A pénzügyminiszter még a mai nap folyamán be fogja nyújtani az új valutajavaslatot, amely elszakítja a magyar valutát az osztráktól. A pénzügyi javaslatok után azonnal beterjeszti a kormány a sajtóreformot.

A honvédelmi tárcánál a trianoni békekötés következtében kénytelenek vagyunk

át szervezni a nemzeti hadsereget,

természetesen anélkül, hogy megszűnnék nemzeti biztonságunk alapja lenni. A honvédelmi miniszter, valamint a többi minisz-

terek gondoskodni fognak arról, hogy azok a hivatásos tisztek és altisztek, akik kiválnak a hadsereg kötelékéből, más állami szerveknél kapjanak munkakört.

A közegészségügyi szolgálatot decentralizálni fogjuk. A szociális törvényhozás terén a betegség eseteire szóló kötelező biztosítást ki fogjuk terjeszteni a mezőgazdasági munkásokra, a szegényebb birtokosokra és a kisiparosokra is.

Az ország érdeke az, hogy állandó alapot kapjon a nemzetgyűlés.

A nemzet ma két nagy részre szakadt. Az egyik oldalon állnak a keresztény világnézet hirdetői, a másik oldalon az agráriusok. Ezek egyet jelentenek, egy célt küzdenek, egy anyaméhben születtek és együtt buknának el. A jövő Magyarországnak két nagy pártját látom: az egyik a kultúrában kifejllett gazdatársadalom, a másik a keresztény magyar intelligencia.

Néhány szavam volna még a magyar értelmiség azon részére, amely félreállott. Vannak pártok, melyek csak azért vonultak félre, mert nem találták meg a maguk részére a helyes irányt. Oszoljanak fel ezek a pártok, elérkezett az ideje, hogy az egész magyar társadalom egyesüljön.

A miniszterelnök ezután a nemzetgyűlés támogatását kérte a kormány munkájához.

Az új magyar valuta

Nyomban a miniszterelnök után Hegedüs Loránt pénzügyminiszter állott fel szólásra. A pénzügyi kormány ígéretéhez hiven husvétkor beszüntette a bankjegy-kibocsátást, ennéltozva szükségessé vált egy törvényjavaslat beterjesztése és ezért van szerencsém a pénzügyi forgalom ideiglenes szabályozásáról szóló törvényjavaslatot benyújtani, kérve, hogy azt az osztályok mellőzéseivel minél sürgősebben tűzze ki a nemzetgyűlés tárgyalásra. Elnök ilyen értelemben mondja ki a határozatot s az ülést öt percre felfüggeszti.

Vita

a kormány programjáról

A szünet után

Hermann Miksa a kisgazdapárt nevében szól a kormány programjához. A kormányprogram részletes boncolgatásába nem bocsátkozik, mert a párt részére eldőlt a kormányprogram kérdése akkor, amikor a két párt vezető tagja belépett a kabinetbe. Elfogadja a miniszterelnök történelmi fejtegetéseit és üdvözli a kormányt.

Fáy Gyula arról beszél, hogy a földbirtokreformot végre kell hajtani, mert ezt követeli az élet. Nagyon helyesli, hogy a kormányalakulást nem előzték meg a pártokkal való tárgyalások és így sikerült a válságot egy nap alatt megoldani. Ebben olyan akaratot lát megnyilvánulni, amely mindnyájunknak imponál. Bizalommal néz a miniszterelnök programja elé.

Lovász János az igazi kisgazdák nevében beszél. A kisgazdapárt minden érdeken felül tudott emelkedni. Bizalommal lesz a kormánnyal szemben és üdvözi a miniszterelnököt.

Kerekes Mihály nincs abban a helyzetben, hogy a kormányt támogassa. A kormány jelenlegi összetétele kaszinó jellegű. Leghelyesebb volna egy hivatalnok-kormány, akkor nem borulna fel minduntalan a helyzet személyi kérdések miatt. Kívánja, hogy a szociáldemokrata párttal is tárgyaljon a kormány.

Elnök javasolja, hogy a vitát szakítsák meg és a holnap ülésen folytassák.

Bethlen István gróf miniszterelnök bejelenti, hogy a kormány fentartja az összes törvényjavaslatokat, melyeket az előző kormány benyújtott, kivéve a munkásbiztosítás reformjáról szóló törvényjavaslatot, melyet átdolgozás végett visszavon.

Rassay Károly kérdezi: mi történik az előző miniszterelnök nyilatkozatára vonatkozó vitával és az annak során benyújtott határozati javaslattal? Ezt a tárgyat a napirendről levenni nem lehet.

Huszár Károly és Bethlen István gróf miniszterelnök hozzászólása után az elnök napirendi indítványát fogadták el s ezzel az ülés véget ért.

VILÁGNYELVEK I
ROSE-nyelviskola
Széchenyi.úton 42

Az egyházi adók befizetése

A református egyház elnöksége a következő felhívást teszi közzé:

Egyházi adót fizető egyházi tagjainkkal tudatjuk, hogy adókezesi okokból a folyó évi egyházi adó-előírás némi haladékot szenved. Nehogy azonban egyháztagjaink adófizetési kötelezettségei ezen késedelmes előírással halasztást szenvedjenek, felkérjük egyházi adófizető hűveinket, hogy egyházi adóik törlesztésére legalább a múlt évi egyházi adójuknak megfelelő összeget az illetékes városi adóhivatalnál fizessék be.

Ezzel nemcsak önmaguk iránti kötelezettségüknek tesznek eleget, hanem egyházuk érdekeit is előmozdítják.

A háborús pénzbőség folytán ma ezen fizetési kötelezettségüknek könnyebben tehetnek eleget. A külföldi államok példája azt bizonyítja, hogy a háborús utáni pénzügyi politika a forgalomban lévő pénzmennyiség apasztására törekszik.

Ezek elgondolása mellett önmagunk iránti kötelezettségünk, hogy fizetési kötelezettségünknek mielőbb eleget tegyünk.

A református egyház elnöksége.

A Bethlen-kormány választási kabinet? Gömbös államtitkársága még nem intéződött el

Budapest, ápr. 19. A politikai események ma teljességgel a nemzetgyűlés ülése körül koncentrálnak. A folyosón, bár sok képviselő van jelen, kezdetül fogva bizonyos feszültség uralkodott. A tegnapi pártértekezletekről és a kormány bemutatkozásáról nem igen volt szó.

Altalában az a benyomás, hogy a nemzetgyűlés egy választási kabinettel áll szemben és körülbelül ebből a szempontból is ítéli meg a Bethlen-kormány összetételét. Ez az egyik oka annak, hogy a nemzetgyűlés szembe helyezkedik Gömbös Gyula államtitkárságával. A kisgazdapárt nagyobb része szívesen támogatja az új kormányt, mert meggyőződése szerint liberális irányban haladást jelent. Egyebekben a további fejlődés irányát a miniszterelnök mai beszédétől várja, továbbá, hogy a Gömbös-affér hogyan intéződik el. A Házban az a hír terjedt el, hogy ebből az ügyből kifolyólag Bethlen István gróf felajánlotta volna a kormányzónak a kormány lemondását, azonban a kormányzó ezt nem fogadta el. Ezt a hírt még nem erősítették meg és fentartással kell fogadni.

Hír szerint legközelebb esemény várható a függetlenségi kisgazda és polgári pártban. Arról van szó, hogy ebből a pártból kiválik Balla Aladár, azonban tárgyalnak arról, hogy viszont belép oda Bárczy István és Gieswein Sándor. Befejezettnek látszik Ballazár püspök csatlakozása is. Ez a párt május első vasárnapján bont zászlót Budapesten. Bárczy István beszámolójával kapcsolatban.

Budapest, ápr. 19. Bethlen István gróf miniszterelnök bemutatkozó beszéde negyed egykor ért véget. Feltűnést keltett, hogy Andrassy Gyula gróf felkereste nagyatádi Szabó Istvánt és hosszan tárgyalt vele, boncolgatva a miniszterelnök programját. Andrassytól megkérdezték, hogy mi a véleménye a miniszterelnök programbeszédéről, Andrassy azonban kitért a válasz elől, mint ahogy a képviselők túlyomó része egyáltalán még tartózkodik attól, hogy határozott véleményt mondjon.

Vannak azonban sokan, akik helyesléssel fogadták a miniszterelnök fejtegetéseit. Szerényi József báró ezt mondta, kár, hogy a miniszterelnök belement a részletekbe. Szerényinek erősen tetszett a beszéd első részének színtere kiemelkedő koncepciója, amelyben kimutatja a múlt hibáit és a múlt tanulságaiból vonja le a jövő konzekvenciáit. Különösen jó benyomást tett rá a beszédnek az a része, amely a jogrend fenntartására vonatkozik. Ismeri úgy Bethlent, mint Rádayt, bizalommal van a kormány iránt. Azok közül, akiket nem ragadtott el a kormánynyilatkozat,

Hentz Károly a következőkben nyilatkozott:

— Csupa elmélet és semmi gyakorlat. Amit a miniszterelnök mondott, azt nincs ember, aki alá ne írná, azonban amit elhallgatott, az a kormányzás igazi célja. A programot mindenki támogatja, de a célokat senki sem ismeri.

Meskó Zoltán ezeket mondta: — A program, mint minden programnyilatkozat, nagyon szép. Megvárjuk, hogy mit és hogyan fogja megvalósítani. Nem vagyok bizalmatlan, de elragadtatva sem vagyok és magatartásomat a továbbiaktól teszem függővé.

Huszár Károly, Apponyi Albert gróf, Vázsonyi Vilmos és még mások kijelentették, hogy egyelőre érdemben nem nyilatkoznak a programról.

Budapest, április 19. Bethlen István gróf bemutatkozása a nemzetgyűlésen minden oldalon mély benyomást keltett. Andrassy Gyula gróf ma hosszasan tárgyalt Gömbös Gyulával és közölte vele, hogy nem a személye, hanem a militarisztikus szellemi képviselője ellen van antagóniznusa. Andrassy ezután nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszterrel tárgyalt, aki elvárataival fog Andrassy megegyezősei ügyében tanácskozni. A kormány helyzete minden körülmények között szilárd, csak az a kérdés, hogy milyen szerepet szán ezek után Gömbösnek a miniszterelnök.

A nemzetgyűlés holnap folytatja a kormány programja felletti vitát. Ezideig csupa ellenzéki szónok iratkozott fel. Felszólalásra készül Balla Aladár, Grieger Miklós, Ereky Károly, Szilágyi Lajos, Rassay Károly.

Baltazár és a függetlenségi kisgazdapárt

Mai budapesti tudósításunknak arra a részére vonatkozólag, amely szerint biztosra vehető Baltazár Dezső dr. püspöknek a függetlenségi kisgazda és polgári pártba való belépése, munkatársunk ma kérdést intézett Baltazár püspökhöz, aki s következőket jelentette ki:

— A feltett kérdésből tudok először a függetlenségi kisgazda- és polgári pártba való belépésemről.

Kalapiüzem

PIAC-UTCZA 9. SZÁM.
NŐI ÉS FÉRFI KALAPOK
ALAKÍTÁSA 3 NAP ALATT

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök
igazságban,
Hiszek Magyarországot
feltámadásában.

A hadikölcsön kamatainak leszállítása ellen

A Kereskedelmi Csarnok akciója

A debreceni Kereskedelmi Csarnok tegnap délután 6 órára értekezletet hívott egybe, amelynek egyedüli tárgya a pénzügyminiszternek a magyar államadósságokról szóló és a nemzetgyűlés elé terjesztett törvényjavaslatával, illetve a törvényjavaslatnak a magyar hadikölcsönökre vonatkozó részével szemben való állásfoglalás volt. Az értekezleten a debreceni kereskedő- és pénzügyi számos előkelőségén kívül több gazdasági egyesület is megjelent, illetve képviseltette magát. Így megjelent a Gazdasági Egyesület képviselőjében Jóna István elnök, az ipar- és kereskedelmi kamarát Radó Rezső dr. titkár képviselte.

Az értekezletet Kernhoffer József kir. tanácsos, a Kereskedelmi Csarnok elnöke nyitotta meg. Udvozolta az értekezletet, a Csarnok vendégeit és utalt az értekezlet tárgyának nagy fontosságára, majd felhívta Hegedüs Jenő dr. ügyvédet a határozati javaslat megindokolására és előterjesztésére.

Hegedüs Jenő dr. előadó ismertette a mozgalom lényegét és kifejtette, hogy a törvényjavaslatnak a hadikölcsönök kamatainak 3 százalékra való redukálását célzó rendelkezése mennyire sérelmes a hadikölcsön tulajdonosokra. Bizonyította, hogy nincs jogosultsága annak az ellenvetésnek, mely szerint a mozgalom a pénzügyminisztert a gazdasági konszolidáció mielőbbi megteremtésére irányuló munkájában akadályozná és nem áll az, mintha ennél a mozgalomnál egyéni érdekek előtérbe helyezésétől lenne szó. Az államnak tulajdonképpen a költségvetés összegéhez arányítva, a kamatredukcióból nem nagy eredményre lehet kilátása és az ebből előálló nagy haszon semmi esetre sem ér fel azzal az erkölcsi kárral, amely abból származik, hogy az állam hitelének biztonságába, vagyis szilárdságába vetett hitet ingatja meg. Es mivel a hadikölcsönöknél a nemzet legszélesebb rétegei vannak érdekelve, itt már nem egyéni érdekekről, hanem országos érdekekről lehet beszélni. Ismertette mindazokat az érveket, melyeket a törvényjavaslat ellen felvonultattak, megvilágította ez érvek súlyosságát, több helyütt azonban magukat ezeket az érveket is kritika tárgyává tette és rámutatott arra, hogy ezek sem mind helytállóak. Egyben jelezte, hogy a pénzügyi kormány a megindult mozgalom hatása alatt, de más körülmények folytán is oda nyilatkozott, hogy a javaslat tárgyalását észre adzza el. Ezután a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

»A Kereskedelmi Csarnok hozzájárul az előadó fejtegetéséhez és azok alapján szükségesnek látja, hogy a hadikölcsön tulajdonosok ne rovassanak meg súlyosabb és aránytalanabb vagyonszállással, mint a többi adózó polgárok. Ezek alapján kéri a Kereskedelmi Csarnok a pénzügyi kormányt, hogy hogy a merőben méltánytalan szelvény megrövidítést épp az érdekelt kismemberek széles rétegeire való tekintettel mellőze.»

Az általános tetszéssel fogadott előadás után, amely mindvégig lekötve tartotta a közönség figyelmét, beható vita következett.

Nyíri Ernő dr. szóvártette, amit az előadó is megemlített, hogy az 1919. évi költségvetésbe a kamatok már 3 százalékkal vannak felvéve. Ezt sérelmesnek tartja, mert már precedenst képezhet.

Szánt
pénzügy
pénzügy
latkozot
tot akk
hogy a
levelekk
helyezn
jelent.
Jóna
Gazdaka

Hütt
Ross
tásat

Buda
mai fő
elnök d
nyitotta
hallgat
Elnök
gén figy
vallomá
dositan
fogok a
valami

Hütt
Elnök
tuk el,
ban be
hogy d
felett e

Hütt
másnap
vár és
jek el
El is m
hogy a
a napra
talom
propaga
a régi
akcióro
mondta
fordita
mondta
embere
kik nem
nem tel

Elnök
széltet

Hütt
azt mo
megyán
emléks
lifen. V
Lengyel
koztak
Bevezet
mondta
széltet
Szpanyk
milyen
meddig
ben kil
de azt t
megfor
utasítás
patlestr
megnye
vábbi i

Elnök
kolásár
Hütt
Elnök
ször?

Hütt
nyes a
tanás
Fény
talán é
nerre.

Hütt
ismétli
gészhe

Szántó Győző közölte, hogy a pénzügyminiszter a nemzetgyűlés pénzügyi bizottságában oda nyilatkozott, hogy a törvényjavaslatot akként kívánja módosítani, hogy a hadikölcsönöket a záloglevelekkel kívánja egy kategóriába helyezni, ami lényeges enyhítést jelent.

Jóna István fölemlítette, hogy a Gazdakör tegnapi ülésén egyhan-

gulag csatlakozott a mozgalomhoz és táviratilag intézett felterjesztést a pénzügyminiszterhez.

A Kereskedelmi Csarnok egyhangulag elfogadta az előadó által előterjesztett határozati javaslatot és kimondta, hogy azt felterjeszti a pénzügyi kormányhoz. Kernhoffer József kir. tanácsos elnök ezután berekesztette az értekezletet.

Hüttner folytatta terhelő vallomását

Rosszulléte miatt félbeszakították kihallgatását — A Tisza-per főtárgyalásának hetedik napja

Budapest, ápr. 18. A Tisza-pör mai főtárgyalását Gadó István elnök délelőtt negyed 10 órakor nyitotta meg. Hüttner Sándor kihallgatását folytatják.

Elnök: Tegnap a tárgyalás végén figyelmeztettem önt, hogy ha vallomásán esetleg valamit módosítani akarna, én erre módot fogok adni. Szükségesnek tart-e valami korrekciót?

Hüttner: Nem.

Elnök: Tegnap este ott hagytuk el, hogy Csernyákkal déltájban beszélt és azt mondta neki, hogy délután pihenni akar. Mit felelt erre Csernyák?

Hüttner: Azt mondta, hogy másnapra nagyobb eseményeket vár és szüksége lenne rá, menjek el 2 órákor a Royal-szállóba. El is mentem. Itt azt mondta, hogy a forradalom kitörését arra a napra tervezi, amikor a karhatalom megbontására irányuló propaganda elérte célját. Ezután a régi vezető személyek elleni akcióról beszélt Csernyák és azt mondta, hogy Tisza megölését a forradalom napjára tervezi. Elmondta, milyen nehéz megbízható embereket találni erre a célra, a kik nemcsak beszélni tudnak, hanem tettekre is képesek.

Elnök: Más is hallotta a beszélgetést?

Hüttner: Lehetséges. Azután azt mondta Csernyák, hogy felmegyünk Fényes lakására, ha jól emlékszem, a negyedik emeletre, liften. Velünk jött Schmiedek és Lengyel László is. Hol csatlakoztak hozzánk, nem emlékszem. Bevezetett egy szobába és azt mondta, ez Fényes lakása. A beszélgetés folyamán bent volt Sztanykovszky és Fényes is. Hogy milyen sorrendben jöttek be és meddig maradtak benn és közben kik jöttek be, nem tudom, de azt tudom, hogy valamennyien megfordultak a szobában. Fényes utasítást adott, hogy minden csapatlestinél igyekezzünk egy embert megnyerni és így szerezzünk további információkat.

Elnök: Szó volt Tisza meggyilkolásáról?

Hüttner: Igen.

Elnök: Ki hozta ott szóba először?

Hüttner: Ezt nem tudom. Fényes azt mondta: ha a katonatanács ilyen csekély dolgot...

Fényes László előredől az asztalán és mosolyogva néz Hüttnerre.

Hüttner Fényes felé fordul és ismétli: Igen, csekély dolog az egészhez képest, tehát ha ezt

nem tudjuk végrehajtani, hogy lehet feltételezni, hogy tömegmozgalomra képesek leszünk?

Elnök: Mondta-e Fényes, hogy ha nem tudjuk a forradalmat ki-robantani, úgy tétő alá kell juttatni Tisza meggyilkolását?

Hüttner: Igen, mondta. A szavakra pontosan nem emlékszem, de az értelme ez volt.

Elnök: Kénytelen vagyok elébe tárnai, hogy ismételt kihallgatásai alkalmával október 29-ikére, a lánchidi összeütközést követő napra tette a Royal-szállóról való jelentést, mai vallomásával ellentétben.

Hüttner: A pontos dátumot a Schmiedekkel történt szembesítés alkalmával tisztáztuk. Eleinte erre a jelenetre alig emlékeztem. Az elnök többszöri kérdésére kijelenti, hogy Lengyel ott volt, de nem tudja, hogy a beszélgetésnek milyen tartalma alatt volt jelen a szobában. Sztanykovszkyra határozottan nem emlékszik, azt azonban tudja, hogy a szobában tartózkodott. Nem emlékszik Kérire, hogy ott lett volna, Sztanykovszky azonban később azt mondta neki, hogy ő egy röpirat kinyomtatása miatt volt jelen és említette, hogy a fogalmazást Kéri végezte.

Elnök: Szóval a Royal-szállóbeli jelenet két részre oszlik. Az egyik jelenetnél, amely Fényes, Schmiedek és Lengyel, a másodikonál pedig ön nem volt jelen.

Hüttner: Igen.

Elnök: Az első kihallgatása alkalmával ilyen beosztásra nem emlékezett és úgy adta elő, mint ha a két jelenet egyszerre játszódott volna le. Figyelmeztetem arra, hogy az illetékes hatóságoknál többször nyilatkozott ezekre a kérdésekre és több részletkérdés nem fedi pontosan azt, amit elmondott. Azt kérdezem, igaz-e, amit ma itt nekünk ezen a tárgyaláson elmondott?

Hüttner: Igaz. Csupán azt a megjegyzést teszem rá, hogy az egész Royal-szállóbeli jelenetről magamnak tiszta képet alkotni nem tudok.

Elnök: Később meggyőződött-e arról, hogy valóban Fényes szobájában volt, vagy pedig másik szobájában, mert ezt a szobát a második emelet és a negyedik emelet közt helyezgeti, Fényes szobája pedig az ötödik emeleten van. Tudja-e határozottan, hogy Fényes szobája volt?

Hüttner: A kihallgatások során kaptam csak ezekről részletes felvilágosítást.

Az elnök ezután még számos kérdést intéz Hüttnerhez a Royal-beli jelentésre vonatkozólag, majd más tere fordítja a kihallgatást.

Elnök: Friedrich István szerepe úgy volt beállítva, hogy ő szintén vérengzést rendezett és Budára is azért indultak el, hogy megdöngessék a királyi vár kapuját, most pedig úgy adja elő, hogy csak deputációt akartak vezetni József főherceghez, tehát olyan eszközöz nyultak, amely-nél alkatmányosabbat akkor nem is használhattak. Igaz-e ez a beállítás?

Hüttner: Ez ideig úgy láttam ezt az eseményt, hogy fel akarták világosítani az uralkodó köröket, hogy itt nem csak szavak hangzanak el, hanem veszedelmes események is fenyegetnek.

Elnök: Mielőtt a deputáció és a tömeg elindult, történt-e intézkedés József főhercegnél telefonon, hogy a tömeget engedjék át a hidon?

Hüttner: Nem emlékszem.

Elnök: Tudja-e, hogy végződött a tüntetés?

Hüttner: A pártkörben hallottam a lövéseket, azután sebesülteket hoztak fel.

Elnök: Igaz-e, hogy a tüntetés tartama alatt titkos megbeszélés volt?

Hüttner: A katonatanács tartott ülést. Csernyák utasított minket, hogy teljes erővel folytassuk az agitációt, a katonaságot a leggyorsabban olyan álláspontra kell hozni, hogy a forradalom ki-robantható legyen.

Elnök: Hogyan magyarázza azt, hogy Csernyák összeköttetésben állt a nemzeti tanáccsal, illetve a nemzeti tanács tagjaival, akik mindenáron forradalmat akartak, Fényes Lászlóval és Friedrichel és Csernyák ugyanakkor forradalomról beszélt és forradalomról intézkedett, amíg Fényes és Friedrich deputációt akartak vezetni, tehát a kiegyenlítést keresték? Ez a két állítás egymással homlokegyenest ellenkezik.

Hüttner: Nézetem szerint mindig meg voltak arról győződve, hogy a küldöttségjárás eredménytelen lesz.

Elnök: Tudja-e, hogy ugyanakkor a pártkörben is volt értekezlet?

Hüttner: Igen. Először ide mentem be. Itt láttam többeket, akik beszéltek a tömeghez. Fényes is beszélt, de ezt az akkori beszédet a vizsgálat során már igen sokszor különböző formákban előadták, Fényestől magától is hallottam és most már nem tudom elválasztani magamban, mit hallottam később és mire emlékezem.

Elnök: Nem konkretizálása ez az Ön vallomásának? Nem egészíti ki vallomását azzal, amit a vallomások során és a katonai főtárgyaláson hallott?

Hüttner: A legtöbbször nem tudom elválasztani emlékeimet.

Elnök: Legtöbbször? Most sem?

Hüttner: Most sem.

Elnök: Mondta-e Fényes, hogy

meg kell bosszulni a multak szenvedéseit?

Hüttner: Hogy ezt mikor mondta, nem emlékszem. Lehet hogy akkor, lehet később.

Elnök: Ezen az értekezleten mit határoztak? Szó volt Tisza megöléséről?

Hüttner: Nem tudom. Nem voltam ott. A tüntetés után azonban az olvasó melletti kis szobában folyt beszélgetés, ahol jelen voltam. Beszélgettek a tüntetésről és azt mondták, hogy többé nem lehet kiegyezni. Kéri azt hangoztatta, hogy Tiszát meg kell ölni. Hoch János, aki az én tapasztalataim szerint mindig fékezni igyekezett az eseményeket, közbelépett, ellentmondok és azt mondta, hogy nem szabad a forradalmat vérrrel beszennyezni. Hoch szavaira ezt mondta Fényes: Forradalmat nem lehet szentelt vízzel csinálni.

Elnök: Ezek a szavak nagyon súlyosak. Fontolja meg, hogy valóban így történt-e.

Hüttner: Emlékezetem szerint igen.

Elnök: Eleinte ingadozott és vallomásai során hol Kérinek, hol pedig Fényesnek tulajdonította ezeket a kijelentéseket.

Hüttner: Amíg illetékes bírám elé nem kerültem, addig annyiszor hallgattak ki, hogy nem tudtam, mikor kezdődik és végződik a kihallgatás. A rendőrségen tett vallomásomat nem lehet illetékesnek elfogadni, egyszerre öt-hatan kérdeztek, összezavartak. Pláne akkor nem lehet illetékesnek elfogadni, ha az ember testi fenyegetéseknek van kitéve. Először egy rendőrkapitány hallgatott ki. Ez teljesen humánosan történt, de az akkori vallomás azért nem helyes, mert akkor még személyemet nem vontam bele.

Elnök: Vallomásának helyességére majd később ráterhet, most csak az a fontos, hogy átérzi-e szavainak súlyát, igen, vagy nem?

Hüttner: Nagyon.

Elnök: Vigyázzon! Önt saját beismerése miatt ítélték el és az ítélet még nem jogerős. Vigyázzon és ne igyekezzék közlészteleben álló egyéneket meggyanúsítani, akik hivatásukat teljesítették. Ezek előrebocsátása után megkérdezem, fentartja-e eddigi vallomásait?

Hüttner: En tisztában voltam szavaim súlyával. Ezekre az epizódokra rátérni nem akartam. Ilyen epizódokkal csak maga az ügy tisztázása bonyolódik, ezt a saját nyugalmam sem éri meg.

Elnök: Nem az ön érdekeiről van szó, de itt az igazságot keressük. Fontos az igazság szempontjából, hogy mit kell elfogadni a vallomásokból. Ön tehát megmarad amellett, hogy Fényes mondta ezt a kifejezést: »Szentelt vízzel nem lehet forradalmat csinálni«?

Hüttner: Igen.

Ezután a Lukachich-féle akták megszerzése körüli részletekre tér át a kihallgatás. Hüttner szerint Fényes ezekbe szintén bele-

avatkozott. Majd ismét a Tiszagyilkosságra fordítja az elnök a szót, miután közben negyedórás szünetelt a kihallgatás.

Elnök: Tud-e olyan október 29-iki eseményekről, amelyek a gyilkossággal összefüggnek?

Hüttner: Az Andrássy-uti penzióból a pártkörbe mentem. A katonatanács helyiségében a napi munkát végeztem, de a másik szobába is benéztem.

Elnök: Arról beszéljen, látta-e Kérit és hallotta-e, mit beszélt?

Hüttner (hosszu hallgatás után) Nem emlékszem ezekre.

Elnök: Hogy emlékezetét segítsen, eszébe juttatom, hogy előző vallomása szerint Kérit látta, amint Dobóval, Horvát-Sanovits-al és egy tengerésszel beszélgetett. Igaz ez.

Hüttner: Ez a harmadik tengerész Kumdecker volt.

Elnök: Milyen kinézésű ember?

Hüttner: Középtermetű, zömök, erős, jól megtermett vöröshajú férfi.

Elnök: Kérivel a forradalom eseményeiről beszéltek és Tisza megöléséről, ugyebár?

Hüttner: En csak elejtett szavakat hallottam, az egész beszélgetést nem tudom.

Elnök: Bizonys-e az, hogy Kéri Tisza megöléséről beszélt?

Hüttner: Igen.

Elnök: Hallotta-e az ölés, vagy meggyilkolás szót?

Hüttner: Nem tudom. Azonban olyan szavak voltak, amelyekből ezt lehetett következtetni.

Háromnegyed egykor **Hüttner** rosszul lett és kérte kihallgatása félbeszakítását.

Az elnök rövid tanácskozás után ezt elrendelte, majd kihirdette, hogy a tárgyalás holnap reggel folytatják.

Ankét a hadinyereségadóról

Kereskedők, iparosok és gazdák mozgalmá

A hadinyereségadó kivetése a debreceni polgárság körében számos jogosult elégedetlenséget váltott ki. **Kereskedők, iparosok és gazdák** egyaránt hangoztatják, hogy a hadinyereségadó kivetésénél egyáltalában nem vették figyelembe azokat a károkat, amelyeket a debreceni polgárság a forradalmak alatt szenvedett és különösen figyelmen kívül hagyták azt a döntő körülményt, hogy Debrecen 1919-ben román megszállás alatt volt, amely alól csak 1920 tavaszán szabadult fel és amelynek tartama alatt ma már statisztikailag is összeállított és nagyrészt hitelesen igazolt horribilis károkat szenvedtek a debreceni adózó polgárok.

A hadinyereségadó kivetése ezeknek a feltétlenül méltánylandó szempontoknak a figyelembevétel nélkül történt, a kereskedelmi és iparkamara, a kereskedő társulat és a gazdasági egyesület közös akcióit indítottak a debreceni adózó polgárok jogos érdekeinek a megvédésére. Ennek az akciónak az első lépése az érdekképviselők kiküldötteinek az adózó polgárok bevonásával szerdán délután 4 órakor a városháza közgyűlési termében tartandó értekezlete lesz, amelyen szakértő előadók fogják a helyzetet megvilágítani és a kielégítő megoldásra vonatkozó javaslatokat előterjeszteni.

Ertesülésünk szerint a mozgalom és a szerdai ülés célja egyáltalában nem az, hogy az ország mai gazdasági helyzetében az adótól való menekülést segítse elő, hanem ellenkezőleg: azt az egyedül reális célt kívánja megvalósítani, hogy az állam és az adózó polgárainak érdekeit összeegyeztesse és biztosítsa azt, hogy az állam nehéz gazdasági helyzetének feljavítására minden polgár a lehetőségek határáig áldozzon, viszont azonban az állam se menjen túl a lehetőségek határán és aránytalan megadóztatással ne rendítse meg polgárainak anyagi helyzetét és ezzel a jövő adóalapját.

Körner Béla meggyilkolásával gyanúsítanak egy debreceni fiatalembert

A hajduszoboszlói vörös rémuralom titka

Mindenkinek élénk emlékezetében van még a kivonuló vörös hadsereg hajduszoboszlói rémlete: **Fekete László** polgármesternek, **Körner Béla** malomtulajdonosnak és **Tokaji Józsefnek** Szamuely Tibor, a vörös népbiztos, parancsára történt felakasztása. A vörös hadsereg menekülésekor a bestiális gyilkosok elmenekültek Hajduszoboszlóról, úgy hogy a rendőrségnek eddig még nem volt alkalma betekinteni a hajduszoboszlói vérfürdő rejtélyébe.

Tegnap délután a már régóta holtpontra jutott nyomozás ügyében meglepetésszerű fordulat állott be. Egy vidéki csendőr ugyanis, aki a vásárra jött be, tegnap délelőtt az utcán egy elegáns öltözékű fiatalembert felismerte **Sz. Károlyt**, **Körner Béla** volt alkalmazottját, akinek a gyilkosságok felidézésében jelentékeny részt tulajdonítanak.

A csendőr a fiatalembert előállította a rendőrségen és valamást tett, amelyben elmondta, hogy **Körner** meggyilkolása egye-

tással ne rendítse meg polgárainak anyagi helyzetét és ezzel a jövő adóalapját.

Felmerült az a terv is, hogy az állam mérvadó tényezőivel folytatandó tárgyalásokon állapítsák meg az az összeg, amelyet a kincstár mint debreceni hadinyereségadó-bevételt kontemplál, ennek az összegnek az adózó polgárokra való felosztását azonban bizza az érdekképviselőknek. A gyakorlati állásfoglalás irányelveit mindenestre a szerdai gyűlés fogja megállapítani.

A budapesti tőzsde

Budapest, április 19.

Az értéktőzsde ma is rendkívül élénk volt. A megnyitáskor a tegnapi zárlatnál is magasabb árakat fizettek az egész vonalon, később azonban, amikor híre jött, hogy a bécsi tőzsde javult, a hangulat megnyugodott és bizakodóbb lett. Arak:

Magyar Hitel 1750—80, Jelzálogbank 345—30, Leszámitoló 750—65, Angol-magyar 875—80, Magyar-olasz 380—72, Alt. takarékpénztár 950—20, Borsod-Misk. 3200—150, Concoreia 2350, Bpesti gőzmű 4700—450, Gizella 1550—600, Hungária 2050—100, Viktória 8500—800, Beocsini 5050—4950, Bánya és kohó 3500—250, Alt. községi 5200—425, Salgó 5500—300, Urkányi 3425—50, Ganz-dan. 14400—450, Ganz-vill. 4000—3850, Rima 2420—300, Schlick 1050—970, Kóburg 3000—2850, Brassói 4050—3900, Hazai faterm. 4100—150, Nasici 11000—10600, Magyar erdő 1620—600, Országos faterm. 1750—700, Karton 1625, Izzo 3800—650, Papír 3075—2925, Gummi 3150—3075, Adria 5550, Atlantica 4350, Levante 4500—600, Allamv. 2500 320, Trust 2775—700.

A valutapiac az árfolyamok kivétel nélkül csökkentek és a forgalom nagyon szűk keretek között bonyolódott le. Arak: Napoleon 860—815, Font 1050—1035, Dollár 261—263, Francia frank 19.50—19.20, Márka 4.31—4.27, Lira 12.60—12.90, Romanov 1.19—1.21, Lei 4.20—4.29, Sokol

Amerika képviselője Portorosében

Páris, ápr. 19. A reggeli lapok Washingtonból táviratot közölnek, amely jelenti, hogy az **Egyezményt Allamok** kormánya képviselőt fog kiküldeni a Portorosében április 30-án kezdődő gazdasági konferenciára. Az amerikai megbízott utasításai értelmében csak hivatalos szemlélő gyanánt lesz jelen a tárgyalásokon.

Az entente rendszabályai Németország ellen

Páris, április 19. A május elsején foganatosítandó megtorló intézkedésekről a **Matin** ezt írja: Még e hónap vége előtt fognak dönteni a szövetségesek azokról az intézkedésekről, melyeket a francia kormány az új német területek megszállása és a gazdasági természetű szankciók életbe léptetése végett elő fog terjeszteni.

A nagykorósi vásár. — Nagykoróson a tavaszi vásár április 24-én lesz. A vásárra veszmenetes helyről mindenféle állat felhajtható.

Az új lakásrendelet magyarázatokkal ellátva beszerezhető a **Hegedűs és Sándor** rt. könyvkereskedésében. Debrecen, Piac-u. 34. sz.

3.71—3.75, Kor.-dinár 7.33—7.20, Bécsi 44 és fél—43 és fél—42—44, Léngyel márka 34—36.

Zürichi devizák:

Zürich, ápr. 19. (Zárlat) Budapest 2.15 és fél, Bécs 1.67 és fél, Osztr. bélyegzett 0.99, Berlin 9.17 és fél, New-York 578, Milano 28.40, Prága 4.10, Bukarest 9.40, Varsó 0.71.

Vasárnap is járnak a vonatok

Budapest, ápr. 19. A magyar királyi államvasutak igazgatósága és a kereskedelemügyi miniszter között a vasúti forgalom megújításáról folytatott tanácskozások eredményeképpen **április 23-ikától kezdve szombaton és vasárnap is közlekednek a vonatok.** Vasárnaponként egyelőre csak egy induló és egy érkező vonat közlekedik minden vonalon, de valószínű, hogy rövidesen ezt is ki fogják bővíteni.

HIREK.

Déri Frigyes Debrecenbe jön. Déri Frigyesről ma levél érkezett Csóka Sámuel polgármesterhelyettes-főjegyzőhöz. A levélben Déri Frigyes hálásan megköszöni Debrecen törvényhatósági közgyűlésének vele szemben való megnyilatkozását, ismételt leköszögi, hogy a **kulturpalotát és benne a Déri-muzeumot a saját erejéből kívánja létesíteni és örömmel elfogadva a város nevében hozzáintézet meghívását, közli, hogy e hónap végén, vagy a jövő hónap elején Debrecenbe jön hosszabb tartózkodásra.** Ertesülésünk szerint Déri Frigyes debreceni tartózkodása idején nagyobb számban kirándulás lesz a Hortobágyra is.

Augusta szászárné temetése. Berlinből táviratozzák: **Ejfélok** érkezett meg a különvonat a császárné holttestével Wildpark állomásra. Ejféle vonaton maradt a koporsó és mellette a császárné egykori ezredeinek néhány tisztje teljesített díszőrséget. Korán reggel kezdődött a gyászszertartásra jövő küldöttek felvonulása. Az uttosten Wildparktól Potsdamig sok százezre menő tömeg vonult fel. Az egykori szövetséges uralkodóházak tagjai reggel nyolc órakor érkeztek Wildparkba. Már akkor összegyűltek a tábornokok, a volt uralkodópár egykori hadsegédei, megjelentek Hindenburg, Ludendorff és Mackensen tábornagyok. A halott császárnét egyszerű szertartás keretében bucsúztatták el.

Csomagban nem szabad levelet küldeni. A kereskedelemügyi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint postai értékelésben, értékdobozban, kézi csomagban és betétdarabban írásbeli közleményt vagy sajtóterméket elhelyezni, ugyancsak postai szállítóeszközök és postautalványok szelvényére és egyéb kísérőiratokra magánközleményt írni tilos. A közönséges postai csomagokban írásbeli közleményt elhelyezni szintén nem szabad, sajtóterméket pedig csak akkor, ha ez tartalomként fel van tüntetve. Belföldön feladott, belföldre vagy külföldre szóló értékelvelekkel az ezirányú ellenőrzést a felvevő posta- és táviróhivatalok gyakorolják olyképen, hogy a feladó értékelvélét nyitva tartozik a postához: ott a felvevő postai alkalmazott a közleményt megvizsgálja és ha rendben találta, a közleményt a feladóval az általa hozott pecsétnyomóval és pecsétviaszszal allandó felületeit és ellenőrzés mellett lezárja. Belföldön feladott, belföldre szóló azokat a közönséges kézi és betétsomagokat, amelyek írásbeli

közlemény vagy sajtóterméknek alapos gyanúval postahivatalok a feladottat felnyitathatják s a tartalmát vizsgálhatják. Ha a feladó a postai közleg felhívására megtagadja, az azoknak a közlemények postautalványoknak a szállítóeszközöké, illetve a postautalványok magánközleményeké.

Eljegyzés. Fohjegyezve Weiler Béla és földbirtokos.

A Kálvin-híd miniszter a közleg, amely szerint a Templomegyesület építésére ingyen a fia-utca 28. számú az építkezéshez e téglával hozzájáruló közgyűlés által kiemelt. A feltételek a Templomegyesületnek a jövőhagyomány elintézésére a miniszteriumban és vezető elintézésére vonatkozó határozat után biztosra van.

Senki-sziget mot kér. Bultik: Az Adakalek minának egy k meg a napokban ügyminiszterium képviselője vezetés döttség azt kért táltassék a sz közel 400 év óta légitált helyzet. azt is, menesíts vämilletményekt lesz biztosítva a a dohánnyal és a való kereskedés miniszteriumban adták a küldött összkormányhoz rësükkal, hogy littassnak vissz privilégiumai. önben kötelezik az ország belsejében, csak is lamokkal.

Vásári t Róza, többször tolvajról tegnap zója, Rézműves cigányasszony ócskaruha ker rágót és egy r asszonytól pe pott el. Az ut értéket és elve Rézműves Ká hákat talált. Mindkét cigány talták.

Hősök S sör. A legnem készült ideny hélig lesz kapl lágerekdot ért sörrel) veteke Sörfőző R.T. ben kapható r és vendéglöbe Jenő, Hatvan-

Menekü dalkodó gazda nál elfoglalja menekültügyi

Fogtecl laboratorium 6. sz. alatt.

Nyári választókba gedüs és Sár kedésbe. De

Gyerm röz sapkák le renél, Piac 4

Üzleti ságban és kü gedüs és Sár dai r-t. p Nyomatván vitelben 24 efon 54.

közlemény vagy sajtótermék tartalmának alapos gyanújában állanak, a postahivatalok a feladók a feladóval felnyitathatják s a feladó jelenlétében a tartalmat részletesen átvizsgálhatják. Ha a feladó csomagját a postai közeg felhívására felnyitni vonakodik, a felvételt a postahivatal megtagadja. Ugyanígy megtagadja azoknak a küldeményeknek, illetve postautalványoknak a felvételét is, amelyek szállítólevélén, kísérőiratán, illetve a postautalványok szelvényén magánközlemény van.

— **Eljegyzés.** Fohn Rózsikát eljegyezte Weiler Béla soproni ügyvéd és földbirtokos.

— **A Kálvin-ház.** A belügyminiszter a közgyűlés határozatát, amely szerint a Kálvinisták Templomegyesületének Kálvinház építésére ingyen átengedi a Péterfia-utca 28. számú házastelket és az építkezéshez egy millió darab téglával hozzájárul, jóváhagyta a közgyűlés által kikötött feltételek mellett. A feltételek közt szerepel a Templomegyesület alapszabályainak jóváhagyása, ami most van elintézés alatt a belügyminiszteriumban és amelynek kedvező elintézése a Kálvin-házra vonatkozó határozat jóváhagyása után biztosra vehető.

— **Senki-szigete privilégiumot kér.** Bukarestből jelentik: Az Adakaleh-szigeti muzulmánoknak egy küldöttsége jelent meg a napokban a román pénzügyminiszteriumban egy török képviselő vezetése alatt. A küldöttség azt kérte, hogy respektáltassék a sziget lakói által közel 400 év óta élvezett privilégizált helyzet. Kérte továbbá azt is, mentesítsék a különböző vámilletményektől, mert csak így lesz biztosítva a szigetlakók élete a dohányjal és déligyümölcseivel való kereskedéssel. A pénzügyminiszteriumban azt a választ adták a küldöttségnek, hogy az összkormányhoz forduljanak kérelmükkel, hogy törvény útján állítsassák vissza Adakaleh ősi privilégiumait. A szigetlakók különben kötelezik magukat, hogy az ország belsejében nem kereskednek, csakis a szomszédos államokkal.

— **Vásári tolvajok.** Makula Róza, többszörösen büntetett zsebtolvaj nő, tegnap a vásáron falazója, Rézműves Katalin téglavető cigányasszony segítségével egy ócskaruha kereskedőtől egy nadrágot és egy mellényt, egy falusi asszonytól pedig 300 koronát lopott el. Az utóbbi lopáson tettenérték és elvették tőle a pénzt, Rézműves Katalinnál pedig a ruhákat találta meg a rendőrség. Mindkét cigányasszonyt letartóztatták.

— **Hősök Söre, Tripla Malatásör.** A legnemesebb nyersanyagból készült idénysör, amely csak hat hétig lesz kapható. Ezen tápsör világrekordot ért el, a híres »Salvator sörrrel« vetekedik. Gyártja a Fővárosi Söröző R.-T. Kőbányán. Debrecenben kapható minden jobb üzletben és vendéglőben. Főraktár: Márkus Jenő, Hatvan-utca 22. Telefon 14. sz.

— **Menekült, nő, 21 év óta gazdálkodó gazdasági, állást keres.** Azonnal elfoglalja az állást. Debreceni menekültügyi kirendeltség.

— **Fogtechnikai műterem és laboratórium** József kir. herceg-utca 6. sz. alatt.

— **Nyári divatlapok nagy választékban érkeztek a Hegedűs és Sándor r.-t. könyvkereskedésébe.** Debrecen Piac-u. 34. sz.

— **Gyermek szalmakalapot, matroz sapkák** legolcsóbban Frank Imrénél, Piac 43.

— **Üzleti könyvek minden nagyságban és kivitelben kaphatók.** Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai r.-t. papírnagykereskedésében. Nyomatványok a legizlesebb kivitelben 24 óra alatt készülnek. Telefon 54.

LEGSZEBB KALAPOK FRANK EDENEL.

SZINHÁZ.

Az utahi leány nemcsak Budapesten bukott meg, hanem a gyakorlati tapasztalás kabalája ellenére Debrecenben is. Libretója ad abszurdumot is, amit operettlibretto néven Bécs és Budapest szállít a kontinensnek, zenéje egyetlen megkapó szerző számot, vagy melodramatikus részt nem ad, csupán a patthógó és változatos angol táncszámok különlegessége kelt fel némi érdeklődést. A darab bukása mellett is megérdemelt nagy sikere volt három szereplőnek, Buday Ilonának, aki a Mágna Miska Marcsájához hasonlóan ezuttal is nagyon kellemesen vegyítette a bursiköz komikumot a primadonnás sikerrel, Nádossynak, aki száraz humorának kitűnően megfelelő szerephez jutott és elegáns könnyedséggel táncolt és végül Mátraynak, aki kabinetfigurát formált az angol detektív karrikatúrájával és rendkívüli sikert aratott különleges táncművésével. Buday Ilona és Nádossy, valamint Nádossy és Mátray táncoktató volt csak olyan mentőkörülmeny, ami a darabot a Debrecenben egyébként szokatlan formájától a bukásnak, a nemtetszés érzékelhető kitörésétől megmentette. Előadás után hangos volt a Kossuth-utca a közönség nem egészen irodalmi formájú és ízű kritikáitól.

A színházi iroda jelentése:

Szerdán C) bérletben Az utahi leány megy.

Csütörtökön tisztviselő-est.

Tosca, Sardou Victor drámáját mutatja be ma utoljára az Uránia. Francesca Bertini a címszerepben remek alakítást nyújt, a felvételek és a rendezés kitűnő, úgy hogy ez a film a legértékesebbek közé tartozik. — Holnap csütörtökön »A 4 ördög« diszeladása az Urániában. Jegyelővétel.

»A 4 ördög« diszeladása ma utoljára az Apollóban. — Holnap az Uránia mutatja be. Jegyelővétel.

SPORT.

A magyar válogatott B) csapata

A magyar válogatott Debrecenbe jövő csapatának felállítására a következő:

Kropcesek (MTK)	Takács (FTC) Gruber (BTC)
Kelecsényi (UTE)	Kleber (III. ker.) Westén (VII. ker.)
Pluhár (BEAC)	Rázsó (Ekszerész) Keresztessy (BEAC)
Schaller (UTE)	Szidon (UTE)

Sajnálattal kell megállapítanunk, hogy mi — jobb csapatot vártunk. A védelem kitűnő (ám, bár Zsák helyett Kropcesek jön), a halvesor azonban feltűnően gyenge. A csatársorban látjuk Rázsót, aki csapatában center-halfot játszik. A csatársor többi része jó erőkből áll, ám, bár igazán válogatott játékosokkal közönségünknek most sem igen lesz alkalmunk megismerkedni.

Összeállították a válogatottakat. Mint jeleztük, a kerület válogató bizottsága tegnap este állította össze a Keletmagyarország és Debrecen válogatott csapatát. Ertesülésünk szerint a felállítások a következők:

Keletmagyarország. Jakab (Ny TVE)—Glatz (DMTK), Nagy Bá-

lint (DEAC)—Simon (DTE), Poroszlai (DEAC), Megyeri II. (DVSC)—Polonetzky II. (DVSC), Mertin (DMTK), Szolárszki (DVSC), Tárkányi (DTE), Megyeri I. (DVSC).

Debrecen. Alföldi (DEAC)—Fried II. (DKASE), Csáky (DEAC)—Gerő (DTE), Keresztury (DKASE), Adám (DMTK)—Barta (DTE), Tanner (DKASE), Fábry (DEAC), Német (DVSC), Ókrós (DKASE).

A magyar reprezentatív csapatot, amely Bécsbe megy, tegnap este állította össze a válogató bizottság. A felállítás a következő: Varga (KAC)—Vogel II. (UTE), Hungler II. (FTC)—Kertész II. (MTK), Szabó (FTC)—Blum (FTC)—Braun (MTK), Orth (MTK), Priboj (UTE), Schlosser (MTK), Jenny (KAC).

Propaganda-verseny Kisvárdán. F. hó 21-én, csütörtökön rendezte a Kerületi Szövetség Kisvárdán az első propaganda-versenyt. A versenyen a kerület legkiválóbb birkozóit szerepelteti. A DTE-ből Paulovich Béla, Kálly József, Szőke Sándor, Cseke Károly, a DMTK-ból Markovics József, Offra Albert, a DKASE-ből (Zabán Nándor, Kiss Jenő, a DMTE-ből Győry Mihály, Kiss István, Erdey Gyula, a NYTVE-ből Kiss Kálmán, Benkő András, Kriszt Aladár, Varga László a biztos induló. — Nevezett urakat kérem, hogy szerdán este 6 óra-kor a DTE tréningjén okvetlen megjelenni sziveskedjenek. Bacsó Pál, kerületi elnök.

FUIMUS

REGÉNY 15

IRTA JUSTH ZSIGMOND

Legelőbb nagybátyjukhoz, Már-fay Miklóshoz mentek.

Az uton a két testvér alig beszélt, a négy táltos Lőrinc egész figyelmét lekötötte. Késsé elkészve indultak, már délre járt az idő, midőn a kocsi Márfay hatalmas hárs-állén végigrobogott s a nagy Mátyás-korabeli kastély előtt megállott.

A fiuk megérkezése óriási fel-fordulást okozott. A kastély mindegyik ablakában volt valaki, vagy három huszár, egy inas s a komornyik segítettek le őket. Mind ijedt arccal, megdöbbenve látták az elkésett látogatókat. . . a testvérek nem jelentették be látogatásukat, mint a hogy ezt a Márfay Niki-féle házitörvények előírták.

— Mit fog most ehhez a méltóságos ur szólni?

A korhadt, széles falépcső alján Adelgunda kisasszony, a ház-gondviselőnő fogadta őket. Az egészségtől majd kicsattano piros arccal mutatta meg mind a harminkét fogát, bár sovány, aszott bajait elrejtő kendőjét szemérmes mozdulattal húzta össze a keblén. A két fiu előtt félszegen meghajította magát, szellemes mosolyt erőszakolt ajkaira:

— Ach, die gnädigen Herrn, milyen meglepetés. . . ach! A »meglepetés« erősen hangsúlyozta s csak mosolygott még mindig jelentősen, fanyaran.

A fiuk a lépcső felé mentek. A lépcső első fordulóján négy unokanénjök, a négy Márfay hajtadon: Lizi, Toni, Stefi és Lóri kisasszony fogadták őket. De az ezek arcáról már határozott megdöbbenés volt leolvasható.

— Um Gottes Willen, warum habt Ihr nicht geschrieben, szólalt meg a négy szája, a legidősebb, a legtapasztaltabb, a »gonosz csonta, mint a hogy öt Czonosz Adam hajdanában trefásan elkeresztelte. Gábor csak hallgató, azonban Lőrinc már tul udvarias kezdett lenni.

— De édes néném, bocsáss meg, korábban akartunk jönni,

de . . . hát . . . az utak. Igazán nagyon, de nagyon örülök, hogy ilyen jó színben láthatlak . . . As a kedves bácsi . . . reményilem jól van ő is?

Folytatta volna tovább, de Lizi két ujját odanyujtva a fiuknak, megszólalt ismét, de most már hidegen, kimérten:

— A bácsi igen jól van, köszönöm. Hanem ti bizony irhattatok volna elébb. Nem tudom, örülni fog-e annak, hogy így, váratlanul jöttök.

Ezalatt a háttérben vagy tiz cseléd, inasok, huszárak, szobaleányok sűrögtek-forogtak, majd fellökve egymást, el lévén azzal a nagy dologgal foglalva, hogy a két fiu porköpenyét felvigyék az előcsarnokba.

Gábor tükön állt, nem magáért, mit bánta mindezt ő, de öccséért, kinek érzékeny lelkét tudta, mennyire bántani fogta ez a kissé valóban furcsa fogadtatás.

Azalatt felértek az előcsarnokba s ott nagybátyjuk, Márfay Miklós, Niki bácsi, mint a hogy a család hívta, várta őket. Fején himzett sipka (az egyik vén leány himezte), sötétzöld bársany reggeli öltönye a testén. Kicsiny, vézna ember volt, arcvonásai finomak, szurós mandulavágású szemei voltak, csak úgy, mint majd minden Márfaynak. Keskeny orra, vékony szájszéle volt. Bajusza, szakállá ritka finom szálu, arc-bőre szárgás fehér, tele ráncsal, Borotválva bizvást vén asszony-nak lehetett volna nézni, ha simán lefésülve kandikált elő a kacér hálósipka alul.

Folytonidegesen izgett-mozgott, hol a vállán rántott egyet, hol az egyik kezefefe mozdult meg.

— He, he, szólalt meg vékony rikácsoló hangon, tót kejtéssel — he, he, hát pontálánok vágyunk. Nagy urakhoz méltón, kik ilyen magámféle szegény emberhez jönnek.

— De hiszen, édes bátyám, egy órával jöttünk az ebéd ideje előtt hogy mertünk volna elkésmi, hisz tudjuk jól a házi szokást.

— He, he, spectáblis. Jól van. Hiszen nem is azért mondtam. . . vágy mi. A mi szerény asztalunknál nem tesz különbséget eggyel több vágy kevesebb. . . aki nem eszik, éhen marad. Nicht wahr Lieschen?

Lizi némán, mereven bólintott a fejével.

— Jertek fráterek, menjünk a dohányszóba. Fräulen Adelgunda, két teritékkel többet. A lovának zabot, szénát. Kocsisnak bort. . . inast is hoztál? kérdezte mosolyogva Lőrinchez fordulva.

— Vadászt bátyám. . . tudod, a négy ló igen sok bajt okoz. Előre nem látott eshetőségekre is kell számítani. Azert merész-kedtem . . .

— He, he. Az én koromban két lóval jártunk. A két ló las-san járt, szép apátok. . . atyusom spórolós ember volt. Hja. . . más idők, más emberek. Mi egyszer-rűek voltunk.

E percben méltóságos márfai Márfay Miklós, a pápai Szent-Gergely rend vitéze és kamarás komornyikja kitért a nagy lo-vagterem ajtajának két szárnyát, amelynek küszöbénél két arany-paszománthból alig látszó hajdu állott mereven s a társaság nagy hajlongások között eltűnt a nagy tölgyfaajtók mögött . . .

21.

— Ime öcsém, anná hugom idősebb fiá — a Márfay — mutatta be Miklós Gábort egy kicsiny, összetöporódott uriember-nek, ki a dohányszó nagy kerevetéről felkelve, eléjük tipegett.

(Folyt. köv.)

VILÁG-SZABADALOM TRADE-MARK

The finest LEATHER POLISH

HARRY

SEVRO PASZTA

SZÉTKÜLDÉSI TELEP-REITER ÉS TÁRSA BUDAPEST, VII. TELEP U. 43.

PETROLEUM

Autó- és Motorbenzin, Gépolaj, Hengerolaj, Gépzsír viszont-
eladóknak bármily mennyiségben, legolcsóbb naplárban

Biharszilágy Olajipar részv. társ. képviselőjénél
TRIGÁRSZKY EMIL-nél, Hunyadi-utca 13. megrendelhető. :: Telefon 158.

Árverési hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Bank hitelező pénztintézetnek kézzel fogható adótt különböző értékpapírok a K. T. 306. §-a értelmében adósok fizetési késedelme miatt nevezett pénztintézet üzleti helyiségében, Debreczenben, Szent Anna-utca 13. szám alatt 1921. évi április hó 21. (huszonegyedik) napján, délután három órakor, közbenjöttöm mellett meglátandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek a vételár és III. fokozat szerinti vételi illeték azonnali készpénzben való lefizetése ellenében el fogják adni.

Az árverés alá bocsátandó értékpapírok jegyzéke hivatalos helyiségben (Piac-utca 46) d. e. 9-1. és d. u. 3-5 óra között megtekinthetők. Debreczen, 1921. évi április hó 12.

Dr. Mándi András s. k., mint dr. Lintner Sándor debreceni kir. közjegyzőnek a debreceni kir. közjegyzői kamara 19/920. számú rendelve-nyével kirendelt helyettese.

Nagykereskedők figyelmébe!

Szivarkapapírok és hüvelyek állandó nagy raktára

PREYBERGER ADOLF ÉS TÁRSA

wieni cég magyarországi szivarkapapír és hüvely raktárában BUDAPEST, VI., Gróf Zichy Jenő-u. 15. Főcikk: CLUB EXTRABIS és RIZ ABADIE. Csak nagyban eladás. Helyi képviselő: Fenyves Izsó Ügyvédsége.

Uj tavaszi divatlapok

érkeztek HEGEDŰS ÉS SÁNDOR irod. és nyomdai r.-t. könyvkereskedésébe, Piac-utca 34. sz.

200.000-nél több menekültről kell gondoskodni. Minden fillér áldás. Vegyetek menekült-bélyeget!

!! Kereskedőknek fontos !!

Mielőtt harisnyaszükségletét fedezi, tekintse látogassa meg az ország legnagyobb

HARISNYA gyártó leányát **GUTTMANN & FEKETE**

cégénél Budapest, VI., Deák-tér, Ankerpalota. Eladás csak viszonteladóknek. Áránálattal készséggel szolgálunk.

Győződjön meg olcsó árainkról!!
Ez nem reklám, hanem valóság!!

Kizárólag elsőrendű saját készítményű luxus kivitelben Női sevreux félelűzők lack kaplival párja 800 K. Női lack kivágott és nyeltes párja 1200 K. Női antilop kivágott és nyeltes párja 1200 K. Női box félelűzők elsőrendű minőség párja 650 K. Férfi és gyermekcipők nagy választékban, rendkívül meglepő olcsó árakon. Kérjen árjegyzéket. Szállítás után-vétel. Meg nem felelőt visszaveszem. Mértékre elegendő a lábrajz. **JÓVÁS ÉS NAGY** cipőműhely, BUDAPEST, VIII. KARFENSTEIN-UTCA 21.

Olcsóbb lett a hus

Schwartz Jenő
mészárosnál a
Pásti-utcán!!

1 kgr. marhahus
56 korona

1 kg. gyenge borjúhús
56 korona

Felhívás.

A városi számvéviség felhívja mindazon szőlőbirtokosokat, akik az első permeterzéshez szükséges rézgálicról az utalványt kiváltották és az árát a városi házipénztárnál befizették, hogy a rézgálicot f. hó 23-tól kezdődőleg a városgazdai hivatalnál (Degenfeld-tér 3. sz.) váltsák ki. Kiváltás ideje naponta 3-6-ig d. u.

Egyben értesíti az érdekelteket, hogy aki az első permeterzéshez szükséges rézgálicról az utalványt nem váltja ki, a további permeterzéshez szükséges rézgálicra részükre gondoskodás nem történik.

Városi számvéviség.

ECET

kicsinybeni eladását
hatósági árak mellett

**Piac-utca
77. sz. alatt**

az udvarban megkezdjük.

Löblé H. ecetgyár

Meghívó

az Északmagyarországi Kőbánya és Magyar Tarmac Részvénytársaság 1921. évi április 30-án, szombaton déli 12^{1/2} órakor, saját helyiségében (Piac-utca 81.) tartandó **XI. évi rendes közgyűlésére.**

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. Az 1920. évi mérleg és zárszámadás megállapítása és az erre vonatkozó felügyelő-bizottsági jelentés.
3. Határozathozatal a nyereség felosztása tárgyában.
4. Határozathozatal a felmentvény megadása tárgyában.
5. Felügyelő-bizottsági tagok választása.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Kivonat az alapszabályokból: 13. §. Szavazati joggal csak azon részvényes bír, ki részvényeit a le nem járt szelvényekkel együtt 5 nappal a közgyűlés megtartására kitűzött határidő előtt a társaság pénztárána leteszi. 36. §. A mérleg és a felügyelő-bizottság jelentése 8 nappal a közgyűlés megtartására kitűzött idő előtt a társaság irodahelyiségében betekinthező.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 15 korona, minden további szó 1-50 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szó K 20-,-, minden további szó K 2-,-. Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítatnak.

POSTA.

Házasságokat

a legnagyobb diszkreció mellett közvetít

Iroda:
Hajó-u. 16.
(Keresztépilet.)

VÉTEL.

Aranyat,
hamisfogakat,
brilliánsokat
a lemagasabb
naplárban veszek

Schiffmann
ékszerész, Piac-u. 67.
Frohner-szálloda
épület

Jókat

összes műveit 100 kötetben megvételre keres

Acél antikváriuma, Piac-utca 24.

Ólmet,

ólmetszőket, ólmedényeket és más ólomból készült ócska tárgyakat magas áron veszünk. —
Cím a kiadóhivatalban.

ELADÁS.

Parti cipők,
harisnyák mélyen leszállított olcsó árban kaphatók Weisz Ignácnál,
Piac-utca 73.

Friss

élesztő állandóan kapható, vidéki kereskedőknek is legelőnyösebben Rosenthalnál, Csapó-utca 19.

Gömbacél

38 milliméter, horgonyzott lemez, vízmelegítő horgonyzott lemezből, fehérbádóg, spórpatt karikák, rostély és lábak, legújabb hitelesített mérleszűnyök, satuk, asapágytém, torosztón mérésű 11 áron beszerzethetők

Szepességi-u. 39. sz.

Transmissióhoz

való két felső kerék eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Könyvtárákat

és egyes műveket is legmagasabb áron vásárol

Aczél Henrik

modern antikváriuma
Első Takarékpálota.

Kívánatra házhoz megyek megtekinteni.

Olcsó

vörös hagyma
Kgr. 150 fillér.

Csapó-utca 95.
Paesirta-u. sarok

Abronsvas,

teljesen új, kgr.-ként 20 K-ért kapható a kiadóhivatalban.

2 darab

teljesen új szövetöltöny, jó erős, rendkívül olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Eladó

azonnal beköltözhető

3 szobás családi ház

Cím a kiadóhivatalban.

3 pár

fehér vászoncipő 35, 36, 37. számú, teljesen új, igen olcsón eladó. —
Cím a kiadóhivatalban.

KERESLET.

Aranyat,
mindenféle ezüstöt, brilliantot, gyöngyöt vesz Steiner Mihály, Hatvan-utca 2. szám, I. emelet.

Lapkihordó

asszony felvétetik

lapunk kiadóhivatalában,
PIAC-U. 49. SZ.

Tiszta

egész ives makulatura

(újságpapír) kapható 5 és 10 kilós csomagokban a kiadóhivatalban. Piac-u. 49.

Eleserélném

a főtérhez közel levő két kisebb szobából álló lakásomat olyan két nagyobb szobából álló lakással (lehet egész ház is), hol sertést és aprójószágot lehet tartani. —
Címet kérem a kiadóhivatalban beadni.

Amerikai

angol nyelvtanítót — keresek. Cím a kiadóhivatalban.

Kifutó fiu

jó fizetéssel felvétetik a **Debreczeni Független Újság** kiadóhivatalában
Piac-u. 49.

Szakácsné

és szobaleány 3 tagu családdhoz elsőjére felvétetik. — Deutsch, püspöki bérpalota, II. emelet 11. ajtó.

Könyvkötő tanuló

és egy tanuló leány a Hegedűs és Sándor r.-t. könyvkötészetébe fizetéssel felvétetik. Piac-u. 49.

VEGYES.

Aranyat,
ezüstöt, brilliánsokat magas naplárban vesz Bródi Miklós ékszerész, Piac-utca 37. Kistemplom házár.

Butorozott

szoba kiadó. — Cím a kiadóhivatalban.

Fehérneműt,
gyermekruhát, harisnyafejelést jutányosan készítek. Filé munka készítését és tanítását vállalom. Csapó-utca 35. udvarban jobbra.

Legjobban és legolcsóbban vásárolhat a

Dr. Hegedűsné **Gyermekdivatházában,** Simonffy-u. 2.

kész báb ruhákat és gyermekruházati cikkeket!

Felélős szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.

Kiadó:
HEGEDŰS ÉS SÁNDOR irodalmi és nyomdai részv. társ.